

WYMAGANIA EDUKACYJNE – SKRZYPCE PSM I st. cykl 6-letni

Wymagania edukacyjne dla klasy I skrzypiec.

Po pierwszym roku nauki uczeń potrafi:

- Przyjąć prawidłową postawę i trzymać skrzypce pod brodą
- Rozluźniać ręce i szyję
- W sposób właściwy trzymać smyczek oraz równolegle w stosunku do podstawka go prowadzić
- Świadomie poprawiać intonację w wolnym tempie oraz stara się wytrzymać wartości
- Zastosować artykulację detache całym smyczkiem, jak również w jego dolnej i górnej części
- Zastosować artykulację portato i legato po 2 dźwięki na jeden smyczek ,
- Wykonać łatwy utwór z akompaniamentem
- Wykonać proste dwudźwięki z pustą struną
- Próbować wykonać prostą melodię ze słuchu
- Czytać wykonywane utwory głosem.

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- W jaki sposób obchodzić się z instrumentem
- Ile czasu ma poświęcić na pracę w domu i jak ją rozplanować ,
- W jaki sposób opanować utwór pamięciowo
- Jak przygotować się do występu publicznego
- Jak należy zachowywać się na scenie.
- Znać nazwy części składowych skrzypiec i smyczka
- Znać system nutowy i aplikaturę w I pozycji
- Znać gamy durowe krzyżkowe do 2 znaków przykluczowych w I pozycji.

Uczniowie klasy I **nie grają** przesłuchania półrocznego.

Koniec roku – uczniowie **biorą udział** w koncercie.

Wymagania edukacyjne dla klasy II skrzypiec.

Po drugim roku nauki uczeń potrafi:

- Samodzielnie korygować postawę
- Świadomie poprawiać intonację w tempie umiarkowanym
- Grać świadomie z podziałem smyczka, c.sm, g.p.sm, d.p.sm.
- Grać detache i martele oraz legato po 4 i 8 nut
- Grać pewnie w I pozycji,
- Stosować aplikaturę II i III pozycji
- Grać w różnych rytmach ze świadomością stosowania podziału smyczka: ćwierćnuta z kropką- ósemka, ósemka i dwie szesnastki, triola ósemkowa, synkopa
- Swobodnie operować smyczkiem na całej jego długości
- Ćwiczyć technikę przygotowawczą prawej i lewej ręki
- Pracować nad kształtowaniem dźwięku i jego jakością

- Prawidłowo stosować ruchy wyrównawcze łokcia prawej ręki
- Wykonywać z pamięci utwory nad którymi pracował
- Stosować dynamikę piano, forte, crescendo i decrescendo
- Grać z towarzyszeniem fortepianu
- Grać proste dwudźwięki z pustymi strunami
- Potrafi czytać nuty

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- Jak należy czyścić instrument i właściwie o niego dbać
- Jak należy systematycznie, samodzielnie pracować w domu
- Jak poprawić i korygować intonację
- Jaki sposób ćwiczyć i uczyć się utworu, aby opanować go na pamięć
- Jak przygotować się do występu publicznego
- Jak zachowywać się na scenie i w jaki sposób współpracować z akompaniatorem
- Jak pod względem estetyki, dobrać odpowiedni ubiór na egzamin i koncert oraz, że nie należy spóźniać się na lekcję
- Znać historię skrzypiec
- Znać dobrze nazwy części składowych skrzypiec i smyczka
- Znać system nutowy i aplikaturę w I, II i III pozycji
- Znać gamy durowe do 3 krzyżyków i 2 bemoli przy kluczu.

Wymagania programowe dla klasy II

- Gamy i do pasaże z pamięci 3 znaków -przykluczowych (3 krzyżyków i 2 bemoli).
- Etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych (od 8 -10).
- Koncert - głównie pierwsza część - z pamięci lub inne formy.

Przesłuchanie półroczne

- Gama i trójdźwięki z pamięci.
- Etiuda z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Egzamin promocyjny

- Gama i trójdźwięki z pamięci.
- Etiuda z pamięci.
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu lub część koncertu z pamięci

Wymagania edukacyjne dla klasy III skrzypiec

Po trzecim roku nauki uczeń potrafi:

- Stosować korektę w grze na skrzypcach w zakresie aparatu gry, intonacji i rytmu
- Grać w obrębie trzech pozycji – zmieniać pozycje rozpoczynając od różnych palców, detache i legato
- Próbować wibrować w utworach kantylenowych
- Swobodnie grać 8 nut legato
- Grać dwudźwięk z pustą struną oraz proste dwudźwięki dwoma palcami.
- Grać proste akordy czterogłosowe łamane
- Uwzględniać w grze dynamikę mp, p, mf , f, crescendo, diminuendo
- Przygotować się do występu publicznego i opanować tremę.
- Grać muzykę zespołową / w duecie lub trio skrzypcowym /

- Grać z prawidłową energetyką dostosowaną do charakteru utworu
- Grać a'vista proste utwory i ćwiczenia
- Różnicować rodzaj wydobywanego dźwięku
- grać wolny tryl.

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- Co to są flażolety naturalne i umieć je wykonać na instrumencie.
- Jak dbać o instrument na co dzień
- Jak ćwiczyć samodzielnie w domu
- Znać ułożenie palców w pozycjach II i III na gryfie
- Potrafi zastosować artykulacje : detache, podwójne detache, portato, staccato, staccato pod łukiem, martele, legato.
- Znać różne ćwiczenia danego problemu technicznego
- Znać gamy i pasaże durowe i molowe do 4 znaków przykluczowych
- Znać różne rytmy : triole , rytm punktowany , rytm siciliany
- Znać sposoby na opanowanie tremy estradowej (relaksacja , głębokie oddychanie, pozytywne nastawienie, właściwe przygotowanie techniczne itp.)

Wymagania programowe dla klasy III:

- Gama i pasaże durowe i mollowe (z pamięci) do 3 znaków w pozycjach i ze zmianą pozycji.
- Etiuda o zróżnicowanych problemach technicznych (od 4-8).
- Dwa koncerty (głównie pierwsze części) lub inne formy cykliczne.
- Utwory z towarzyszeniem fortepianu (2-4)

Przesłuchanie półroczne

- Gama i dwa trójdźwięki z pamięci.
- Etiuda z pamięci
- Część koncertu z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Egzamin promocyjny

- Gama i dwa trójdźwięki z pamięci
- Etiuda z pamięci
- Część koncertu z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Wymagania edukacyjne dla klasy IV skrzypiec

Po czwartym roku nauki uczeń potrafi:

- Przyjąć naturalną postawę i dość swobodnie posługiwać się prawidłowo ustawionym aparatem gry
- Dość szybko reagować na fałszywy dźwięk
- Rozróżniać sposoby smyczkowania i artykulacji
- Dość swobodnie poruszać palcami lewej ręki na gryfie
- Stosować wibrację w kantylenie i stosować krótką, impulsywną wibrację na krótszych dźwiękach
- Grać dwudźwięki seksty, oktawy łamane
- Pewnie trafiać w flażolety naturalne i próbować wykonać flażolety sztuczne
- Czytać nuty a'vista

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- W jaki sposób samodzielnie pracować nad problemami technicznymi w domu
- Jak zmieniać pozycję / (w górę i w dół) różnymi palcami stosując nuty łącznikowe,
- Jak rozkładać impulsy w pochodach szesnastkowych wykonywanych legato
- Jak ćwiczyć dwudźwięki i jak ważna jest ta umiejętność
- Znać oznaczenia różnych sposobów artykulacji w zapisie nutowym
- Znać różne sposoby ćwiczenia zmian pozycji i sposoby ćwiczenia dwudźwięków
- Znać nazwy dźwięków we wszystkich poznanych tonacjach w pozycjach od I do V.

Wymagania programowe dla klasy IV:

- Gamy durowe i molowe oraz pasaże do 4 znaków (z pamięci) z uwzględnieniem pozycji V.
- Etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych (od 6 -8)
- Dwa koncerty (głównie pierwsze części) lub inne formy cykliczne.
- Utwory z towarzyszeniem fortepianu (4)

Przesłuchanie półroczne

- Gama i trójdźwięk w obrębie pięciu pozycji z pamięci
- Etiuda z uwzględnieniem piątej pozycji z pamięci
- Koncert cz. I lub II i III z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci

Egzamin promocyjny

- Gama i dwa trójdźwięki, gama w sekstach
- Etiuda z pamięci.
- Część koncertu z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Wymagania edukacyjne dla klasy V skrzypiec

Po piątym roku nauki uczeń potrafi:

- Posługiwać się prawidłowo ustawionym aparatem gry
- Czytać nuty i grać w pozycjach I – VII
- Grać czysto i szybko reagować na fałszywy dźwięk
- Dość biegle poruszać palcami lewej ręki na gryfie
- Posługiwać się różnymi smyczkowaniami i artykulacjami (detache, martele, staccato osobne i pod łukiem, legato początki sautille i spiccato)
- Prawidłowo wibrować i różnicować wibracje w zależności od potrzeb utworu
- Grać dwudźwięki: tercje, seksty i oktawy osobno i po 2 legato
- Grać flażolety naturalne i wprowadzać sztuczne
- Umiejętnie przeprowadzać frazę i oddawać nastrój danego utworu poprzez zastosowanie w grze różnych środków wyrazu (właściwa artykulacja, dynamika, wyczucie dźwięku)
- Dobrze czytać nuty a`vista

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- W jaki sposób rozplanować pracę w domu i ile czasu należy poświęcić na grę na instrumencie
- W jakiej kolejności grać na instrumencie zadany program i jak go ćwiczyć
- W jaki sposób opanować pamięciowo zadane utwory przy uwzględnieniu własnych predyspozycji (pamięć wzrokowa, słuchowa, mieszana)
- W jaki sposób przygotować się do występów przed komisją egzaminacyjną oraz publicznością

na koncertach klasowych i szkolnych i jak właściwie prezentować się na scenie

- Jak ważna jest gra zespołowa i słuchanie tego, co grają inni
- Jak ważna jest umiejętność gry a'vista
- Znać nazwy dźwięków we wszystkich poznanych pozycjach (I – VII)
- Znać gamy durowe i molowe 2 oktawowe w obrębie siedmiu pozycji
- Znać wszystkie podstawowe rodzaje artykulacji i ich oznakowanie
- Znać różne style w muzyce i umieć oddać w grze ich charakter
- Znać wymagania techniczno – repertuarowe, którym musi sprostać w danym semestrze (ilość etiud, utworów i koncertów) dla uzyskania pozytywnej oceny z instrumentu głównego.

Wymagania programowe dla klasy V:

- Gamy durowe i molowe oraz pasáže w obrębie siedmiu pozycji różnymi rodzajami smyczkowania.
- Dwudźwięki – tercje , seksty , oktawy do trzeciej pozycji.
- Etiudy o zróżnicowanych problemach technicznych, dwudźwiękowe i biegłościowe (od 4-6).
- Dwa koncerty (głównie pierwsze części) lub formy cykliczne.
- Utwory z towarzyszeniem fortepianu (2-4).
- Jeden duet, trio lub kwartet.

Przesłuchanie półroczne

- Gama i trójdźwięki w obrębie pięciu pozycji z pamięci
- Etiuda z uwzględnieniem piątej pozycji z pamięci
- Koncert cz. I lub II i III z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu

Egzamin promocyjny

- Gama i trójdźwięki, gama w tercjach z pamięci
- Etiuda z pamięci
- Część koncertu z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Wymagania edukacyjne dla klasy VI skrzypiec

Po szóstym roku nauki uczeń potrafi:

- Prawidłowo trzymać skrzypce i operować smyczkiem oraz dokonywać autokorekty aparatu gry.
- Prawidłowo intonować w pozycjach I – VII
- Grać biegle pod względem technicznym w pozycjach I – VII
- Stosować różne rodzaje artykulacji i smyczkowań
- Zagrać tryl z dużą częstotliwością, równomiernie i w dobrym brzmieniu
- Wykonać mordent, obiegnik, tremolando
- Wykonać spiccato w tempie umiarkowanym, a w szybszym tempie spiccato, sautille z dobrą synchronizacją lewej i prawej ręki
- Zastosować lekkie smyczki unoszone , flażolety naturalne i sztuczne w utworach
- Zagrać pizzicato prawą i lewą ręką
- Wykonać tercje, seksty i oktawy w pozycjach i ze zmianami pozycji

- Zagrać akordy łamane i jednobrzmiące (3-głosowe)
- Różnorodnie wibrować w zależności od stylu utworu
- Grać a'vista proste utwory
- Grać wspólnie z innymi wykonawcami utwory w duecie, tercecie itp.
- Zagrać gamę na jednej strunie z prawidłową intonacją
- Wykonać tercje, seksty, oktawy przesuwane do III – V pozycji legato i detache
- Z dużą biegłością prawej i lewej ręki wykonywać utwór prawidłowo pod względem intonacji, artykulacji, zróżnicowania dynamicznego i wyrazowego
- Kształtować frazę muzyczną z pewnymi elementami wirtuozerii
- Bez zarzutu opanować pamięciowo zadany materiał

Ponadto uczeń winien wiedzieć:

- Jak dbać o smyczek i skrzypce i konserwować je
- Jak zmieniać struny i prawidłowo je naciągnąć i nastroić
- Jak planować sobie pracę nad utworem w domu
- Jak opanować tremę na scenie
- Jak przygotować się i zachować pewność w czasie występu estradowego
- Znać gamy do 4 znaków przykluczowych do VII pozycji
- Znać metody nauki utworu na pamięć
- Znać styl utworów barokowych

Przesłuchanie półroczne – uczeń prezentuje część programu końcowego

- Gama dur, moll, pasaże przez 3 oktawy z pamięci
- Gama w tercjach, sekstach i oktawach do trzeciej (piątej pozycji) z pamięci
- Etiuda z pamięci
- Sonata- dwie kontrastujące części z pamięci
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci

Cały program wykonany z pamięci

Egzamin końcowy – uczeń prezentuje drugą część programu końcowego

- Etiuda z pamięci
- Koncert cz. I lub II i III
- Utwór z towarzyszeniem fortepianu

Cały program wykonany z pamięci

UWAGA: obowiązkowo jedna etiuda dwudźwiękowa

Kryteria oceniania

Ocenę celującą (25 pkt.) otrzymuje uczeń, który :

- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza oczekiwania w danej grupie wiekowej oraz ilość i treść opracowanych utworów znacznie przekraczają wymagania programowe w danej klasie
- wzorowo realizuje zadania techniczno – wykonawcze prezentowanych utworów

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami , proponuje rozwiązania nietypowe, trafnie artystycznie
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia
- bierze udział w przesłuchaniach i konkursach
- bierze udział w życiu koncertowym szkoły i środowiska, reprezentując osiągnięcia szkoły
- gra jest wzorowa, a jej wartość artystyczna jest szczególnie wysoka i rzadko osiągnięta w szkole

Ocenę bardzo dobrą (21-24 pkt.) otrzymuje uczeń, który :

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności zawartych w podstawie programowej danej klasy oraz czyni starania w kierunku realizacji trudniejszych utworów
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami , samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania
- posiada wiedzę i sprawność samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych utworach bierze udział w koncertach klasowych, szkolnych i środowiskowych
- ilością opanowanych utworów przekracza założenia programowe w danej klasie
- bezbłędnie realizuje zadania techniczno-wyrazowe wykonywanych utworów
- gra bezbłędnie technicznie, a jednocześnie interesująco od strony muzycznej.

Ocenę dobrą (16-20 pkt.) otrzymuje uczeń, który :

- opanował zakres wiedzy i umiejętności określonych minimum programowym, potrzebnych do poprawnej realizacji utworów o przeciętnym stopniu trudności w zakresie danej klasy
- poprawnie stosuje zdobytą wiedzę, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania techniczno – wyrazowe, rozumie relacje pomiędzy praktyczną i teoretyczną wiedzą wykonawczą
- gra poprawnie technicznie, rozumie treść wyrazową utworów.

Ocenę dostateczną (13-15 pkt.) otrzymuje uczeń, który:

- realizuje minimum wymagań programowych
- wykazuje wyraźnie braki techniczno – wyrazowe i stylistyczne w wykonywanych utworach
- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem
- przejawia niewielkie zdolności muzyczne
- nie rokuje nadziei na dalsze kształcenie w st. gimnazjalnym, licealnym ze względu na małe zdolności lub brak pracy
- gra z wyraźnymi brakami technicznymi lub muzycznymi.

Ocenę dopuszczającą (11-12 pkt.) otrzymuje uczeń, który :

- w stopniu niewystarczającym opanował minimum wymagań programowych obowiązujących w danej klasie lub realizuje program klasy niższej
- w minimalnym zakresie spełnia wymogi edukacyjne, a braki wiedzy i umiejętności w znacznym stopniu uniemożliwiają dalsze kształcenie
- w minimalnym stopniu rozwiązuje tylko niektóre problemy uniemożliwiają wykonywanie utworów oraz dalsze kształcenie
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu lub całkowity brak zdolności.

Ocena dopuszczająca jest oceną niepromującą do następnej klasy.

Ocenę niedostateczną (0-10 pkt.) otrzymują uczeń, który :

- nie opanował niezbędnego minimum wymagań programowych określonych programem nauczania obowiązującego w danej klasie
- nie spełnia wymagań edukacyjnych, ma duże braki w zakresie wiedzy i umiejętności technicznych.